

UZAY BİLİMLERİNDE 2023 VİZYONU: Doğu Anadolu Gözlemevi (DAG)

Doğu Anadolu Gözlemevi (DAG), Anadolu'nun zirvesi olarak bilinen Erzurum - Konaklı'da 3170 m rakımda Karakaya Tepeleri'nde kurulmaktadır ve ilk ışığını 2021 yılı sonunda alması planlanmaktadır. Bu bilimsel altyapı, T.C. Strateji ve Bütçe Başkanlığı'nca ve Atatürk Üniversitesi'nce desteklenmekte olup; Türkiye'nin en büyük ve ilk kırmızı öte teleskobunu barındıran alt ve üst yapılarıyla birlikte bir gözlemevi kompleksini ve bir Optomekatronik Araştırma Laboratuvarı (OPAL) ile uzay bilimleri ve teknolojilerine hizmet verecek büyük çaplı bir ayna kaplama sisteminden oluşmaktadır.

DAG'ın amaç ve kapsamı:

- Türkiye'nin 2023 Vizyonu olarak Türkiye'nin en büyük temel bilim yatırımını oluşturmak,
- Uzay bilimleri 2023 Vizyonu olarak en büyük ve ilk kırmızı öte teleskobunu kurmak,
- Optik teknolojileri olarak Türkiye ve Avrupa'nın en büyük ayna kaplama sistemini kurmak,
- Bilim stratejisi olarak Dünya'daki büyük gözlemsel boşluğu doldurmak,
- Bilim diplomasisi olarak uluslararası bilimsel ve teknolojik işbirliğini artırmak,
- Bilimsel saygınlık ve öncülük olarak güncel ve kaliteli araştırmalar yapmak,
- Bilimsel çeşitlilik ve farkındalık olarak disiplinler arası çalışmalar yapmak,
- Bilimsel ve teknolojik rekabet olarak yeni teknolojileri barındırmak ve geliştirmek,
- Yeterlilik ve sürdürülebilirlik olarak yerli insan gücünü oluşturmak ve yerli teknolojik ürünler geliştirmek,

şeklinde özetlenebilir.

Bu amaç ve kapsamda; DAG'ın vizyonu "uluslararası alanda rekabetçi gözlem yapmak, yenilikçi teknolojilere imkan sunmak ve güncel bilimin gelişimine katkı sağlamak", misyonu "ulusal ve uluslararası alanda rekabetçi, tercih edilen, uzay bilimlerine yön veren ve öncü gözlemevi olmak" olarak belirlenmiştir.

DAG'ın disiplinler arası çalışma alanları; astronomi ve uzay bilimleri (Astrofizik), optik sistemler ve odak düzlemi aygıtları (Astrofotonik), atmosfer fiziği ve meteoroloji (Astrometeo), uzaktan algılama ve görüntü işleme, uzay teknolojileri ve optik kaplama, astronomik yazılımlar ve veri analizi (Astroenformatik) olarak doğrudan veya dolaylı yoldan ilişkili alanlardır.

DAG için kariyer planlaması ve disiplinler arası uzman insan gücü ihtiyacı düşünüldüğünde; çalışacak idari veya teknik uzmanların en az lisans mezunu olmaları mümkünse doktora yapmaları beklenmektedir ve önemlidir. Özellikle teknik açıdan çalışacak ekibin (bursiyer, araştırmacı, uzman, akademik) farklı disiplinlerden olması önemlidir ve bu alanlar şunlardır: Astronomi, fizik, optik, elektronik, makine, mekatronik, matematik, kimya, biyoloji, istatistik, bilgisayar, yazılım, bilişim, meteoroloji, uzaktan algılama ve yönetim bilişim sistemleri, vb.

Bu kapsamda; kariyer fırsatları ve basamakları ise baştan sona doğru bursiyer, araştırmacı ve akademik olarak sıralanabilir. Bu basamakların olduğu yapılar ise üniversite, merkez, enstitü, gözlemevi, kamu ve proje olarak sınıflanabilir.

Kariyerine yön vereceklerin bütün bu süreçleri iyi takip etmeleri, süreç içerisinde aldıkları pozisyonun gereğini yapmaları, fazlasıyla çalışmaları, kendilerini birden fazla ve farklı konularda yetiştirme cesaretine sahip olmaları, meraklarını kaybetmemeleri ve hayallerinde ısrarcı olmaları, zamanlarını iyi kullanmaları ve harcadıkları zamanlarının değerini sürekli düşünmeleri, önerilir.

Doç.Dr. Cahit YEŞİLYAPRAK

